

li t-taljani Fac Fede, Biagini u oħrajn iġhidu li jgħatsu "*anche aprendo il vetro di un orologio*"—mqar jekk tiftaħ il-ħġieġa ta' arloġġ.

Aħna, għad li tfal *illegittimi* ma għandniex wisq, u għallhekk ma toqghodx dina t-taqsimha ta' l-Eicehorst, iżda, kemm ilna toqba, rajna li wkoll f'Malta dan huwa l-mard li jâti l-imnieġa lill-mewt biex taħsad haħna tfal u ġġib l-istragi ta' l-innoċenti.

Haħna tfal u trabi jagħtsu. Hawn xi kotba tal-mard ta' tfal li jgħidu ħmerija kbira u jxerrdu l-fehma haħzina li met-t-trabi jagħtsu u jkollhom imneħirhom imzaddam ikunu haħdu rih. Barra minn dan, jista' jġi mill-*febbre da fieno*, li Malta ft studjata, mid-*diphtheria*, mill-ħoħba, mir-*Rinite Epidemica*, mill-*Grippe* u mxijiet oħra; inbaġħad tista' tiġi wkoll mis-*Sifilide Ereditaria*, li bħal ma kien jaħseb missierna, il-Prof. Galea, il-Prof. C. Samut, il-Prof. Stilon u oħrajn, hija wisq aktar imxerda milli wieħed jaħseb. U għalhekk it-tizdima għandna nieħdha ħsiebha u naħsbu haħzin biex it-tajjed ma jonqosx u minnha ma nikkurawha bil-*Pomata Borica*, bl-aħidu borku u bi ħmerijje oħra, għandna nsejhu t-tabib għax, xi drabi, kull deni ħudu b'għid u tabib tajjed jinduna mil l-ewwel berqa li hemm marda kerħa fit-tarbija li jekk ma taħsbilħiex mill-ewwel tagħmel ħsara kbira u teqred it-tfal. B'dana kollu, naħsbu dejjem indarru 't-tfal għal l-arja, għax l-egħluq u l-fsied fit-tfal, jiftħu t-triq għall-mar tas-sider.

Nisa Inġliżi, Franciżi, Taljani, Ġermaniżi u oħrajn staghħu u qalulna kemm-il darba kemm huma b'saħħithom it-tfal ta' Malta u li l-ħtija tal-mewt u l-istragi tagħhom huma l-ommijje u l-qraba. Il-miħuta gaħza teqred tfal wisq: aħna ngħidulu t-tebut tat-trabi.

It-tabib filantropu G. C., sinjur haħna, għarraq haħtu jfittgħaliex fost il-Għarab u oħrajn boġħod miħ-ħiviltà, haħna mar bħal kankru, appendiħite, rickets (il-mard fil-għadam) u oħrajn ma jinsabux. Sab li fit-trabi għarab ma hemmx haħna mar għax ma hemmx *Patent foods* u fliexken. Fuq dana ngħidu fit-tfal Hawn biss ingħidu li d-deni, kemm ta' l-imsaren u kemm ta' *Cholera Infantium* (kolera tat-tfal) il-lum ingħidulu: "*Feeding bottle Disease*".

(*Jissokta*)

Dr. P. P. Agius.

IL-GħAZZIEN

L-Għazzien, il-Bu-Għazzien, u
Missier-il-Għazzenin,
Bil-ħmar, iġhidu, ħarġu
Fuq kerrettun rekbin...

U ċiklem, ċiklem, ċiklem...

Iltaqgħu ma' perun... (1)

L-Għazzien, li lemħu l-ewwel,

"Xi jleqq!" qal "dak xi jkun?..."

U l-Bu-Għazzien hekk wieġbu:

"Dak fils (2) qadim! għaliex

Ma tinzel int u ġġibu?..."

Biħħa deheb daqħiex!"

Għax ma tinzelx int? l-ewwel

Ma rajtu int; jien xhud! (3)

Se' mmur għalik inbati

Biex int tibq' hemm paxxut! (3)

(1) Perun jew parun.— Il-peruni kienu bħejjeħ tal-flus tad-deheb akbar mid-dubluni, koll wieħed daqs naġħla ta' žiemel. Iġhidu haħbathom il-Konti Ruġġieru. Il-lum għadna ngħidu perun għal xi haġa li tiswa bosta: miħes.

(2) Fils—biħħa flus.

(3) Għal min jifti bir-reqqa "xhud" ma "paxxut" ma tmurx. Ngħid jien: m'ħix rima bid-dumis jew kif iġhidu l-inġliżi "*perfect rhyme*" iżda rima tgħaddi, "*allowable rhyme*". Imma tarġa jaqblu u jdoqqu tajjed ukoll għax id-*d* ta' "xhud" tinqara u tistama' *t* għax fit-tarf. Ara: *d* dejjem tinqara *d* bħal fit-taljan u fil-latin: biss fit-tarf tal-kelma u mita tiltaqa' mal-*f*, *ħ* (ħott jew *ehħe mqarrħa*) *k*, jew *q* (qoff) tingħad *t*: hekk ngħidu (niktbu): *marad*, *ward*, *dfart* li jinqraw u jinseingħu, *marat*, *wart*, *tfart*. (VASSALLI, Diz: Malti, f. 140.)

X'KITBULNA U X'WE IBNA.

Ruma, 16 ta' Di embru 1924.

Wisq g a i tieg i Sinjur,

U bida jg ajjat ma hom !
 l 'Mma qalbu le m a tatu
 • Jit arrek biex b'idejh
 l Ji bor il-fils, u baqa'
 I B al xa ma j ares lejh !...

Sa kemm il- mar iddejjaq(4)
 Biex jimxi ri lejh medd...
 U l-bi a deh'b allewha
 Bla minnhom add m ankedd.

" L-g a ien xog olu g ali "
 ll-qawl il-malti jg id :
 Anqas i arrek snienu
 Biex jiekol biss m ajrid !

V. M. B.

Nibqa' nafulek tal-fer a litajtni g al g arrieda mita bg attli l-Grammatka Maltija ma ru a *mWWG* agda tal-Kitieba tal-Malii/ G alija huktieb ta'siwi u fejda mill-ikbar u jidhirli illi hu xhieda qawwija ta' kemm it-tag lim tal-malti miexi l-quddiem.

Jekk jista' jkun li ninda al f'din il- a a u t allini nsaqsik kienx iktarx ikun a jar li wie ed ma jittbieg edx mill-g ada li l-lum tinsab, tista' tg id kullimkien fit-tag lim xjentifiku tal-G arbi u ta' l-i!sna semiti i biex niftiehmu, illi wie ed jinqeda bl-ittra h flok bl- , bil-g elm ' flok bil-g , bil- flok bil- (li fil-kitba xjen- tifika tal-g arbi toqg od g all-g ta'qieg il-ger uma), bi - flok i- . Barra minn Malta majistax ikun lissib stamperiji li g andhom u .

Imma b'dan kollu jiena nifir ilkom minn qalbi tax-xog ol li g amiltu u lijist oqqlu kull tif ir.

Ni ik- ajr u nselli g alik.

Tieg ek
 Prof: CARLO A. NALLINO.

Lis-Sur F. S. Caruana,
 19 Sda. Reale,
 Valletta, (Malta)

(Mil- Taljan)

Jorqod. lijed: ehandn V - *c*TM*n g aX imur bil-lajna u
 Ussew xinhn hafctli ** fuq kollox 11 Alqot u li turik
 ikun ,ni_xi ^ , / , .rx , m a ssibhiex lief fuqu : m i u
 l » bil-maqlub M il ? - ^ ' U j i ^ , miexi avoija
 ^ A weqaf, avoija t rriklut ! l e q a f n i a Jibbaslax jimxi, u
 ^ ^ d u , w e r a Y J ^ Melahawn, mita qabad jimxi
 q 8 H a ien minn dawk ta' fuqu !

TAG RIFA. G al min m ajafux, nistg u ng arrfu illi CARLO A. NALLINO huwa Professur tal-G arbi fl-Università ta Ruma. Kiteb xi xg olijiet u fosthom l-iktar mag ruhn huma : "Chrestomaihia Corani ArabicaC Leipzig, 19¹² - B ejje tal-Quràn imfissrin bil-latin u "L'Arabo parlaio tn *E%itio* / 1913. — Giammatka, qwiell u ta dit tal-G arbi Masn.